

ANALELE PUTNEI

XI

2015

2

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE..... 5

COLOCVIILE PUTNEI, XVI

LIVIU PILAT, Preliminariile „războiului amânat”: rivalitatea
polono-maghiară și campania otomană din 1476 7

LIVIU CÎMPEANU, „Ein Rewsze mit namen Mucha...”.
Din istoria relațiilor moldo-polone în 1486/1488–1491 25

MIHAI ANATOLII CIOBANU, Marele cneaz Dimitrie Ivanovici.
Mărire și decădere..... 41

ȘTEFAN S. GOROVEI, Ce dezvăluie însemnările de pe un manuscris 75

IOAN-AUGUSTIN GURIȚĂ, Un manuscris necunoscut al
(iero)schimonahului Nathan(ail) Dreteanovschi 89

*

MONAH TIMOTEI TIRON, Un tablou regăsit: Mănăstirea Putna
înnoită de mitropolitul Iacov Putneanul..... 105

FIȘIER BIBLIOGRAFIC (X)..... 181

LISTA AUTORILOR 187

ABREVIERI 189

ANALELE PUTNEI

XI

2015

2

CONTENTS

FOREWORD	5
THE PUTNA COLLOQUIA, XVI	
LIVIU PILAT, Preliminaries of “The Postponed War”: Polish-Hungarian Rivalry and the Ottoman Campaign from 1476.....	7
LIVIU CÎMPEANU, „Ein Rewsze mit namen Mucha...”. Aspects of the Moldavian-Polish Relations between 1486/1488–1491	25
MIHAI ANATOLII CIOBANU, Dmitry Ivanovich, the Grand Prince. Rise and Fall	41
ȘTEFAN S. GOROVEI, Qu’est-ce que les notes d’un manuscrit peuvent dévoiler.....	75
IOAN-AUGUSTIN GURIȚĂ, An Unknown Manuscript of Hiero(schema)monk Nathan(ael) Dreteanovschi.....	89
*	
MONK TIMOTEI TIRON, A Rediscovered Painting: Putna Monastery Renovated by Metropolitan Jacob	105
UPDATED BIBLIOGRAPHY (X).....	181
LIST OF AUTHORS	187
ABBREVIATIONS	189

CUVÂNT ÎNAINTE

În ziua de 18 februarie 2015, Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a găzduit „Colocviile Putnei”, ediția a XVI-a, organizată de Centrul de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” al Mănăstirii Putna. Programul reuniunii a cuprins 11 comunicări, grupate în două secțiuni.

Cea dintâi, intitulată „Contribuții la istoria lui Ștefan cel Mare”, a grupat texte citite de: Liviu Pilat (*Preliminariile „războiului amânat”. Rivalitatea polono-maghiară și campania otomană din 1476*), Liviu Cîmpeanu („*Ein Rewsze mit namen Mucha...*”. *Din istoria relațiilor moldo-polone în 1486/1488–1491*), Bogdan-Petru Maleon (*Ștefan cel Mare și prăzile de război. Oameni și bunuri*)¹, Alexandru Pînzar (*Câteva știri mărunte nefolosite din izvoare străine privind domnia lui Ștefan cel Mare*)² și Mihail Anatolii Ciobanu (*Marele cneaz Dimitrie Ivanovici. Mărire și decădere*).

Cea de-a doua secțiune, „Contribuții la istoria Mănăstirii Putna”, a reunit comunicări prezentate de: Monah Alexie Cojocaru (*O broderie singulară în lumea ortodoxă. Epitrahilul Putna 34*)³, Ștefan S. Gorovei (*Ce dezvăluie însemnările de pe un manuscris*), Mihai-Bogdan Atanasiu (*Hotărnicile Putnei*)⁴ Ioan-Augustin Guriță (*Un manuscris necunoscut al lui Nathanail Dreteanovschi*), Arcadie M. Bodale (*Soborul Mănăstirii Putna la 1785, după un izvor inedit*)⁵ și Petronel Zahariuc (*Ieromonahul Andronic de la Neamțu către Artemon Bortnic, egumenul Putnei*)⁶.

„Analele Putnei” publică în aceste pagini materialele trimise din timp redacției. Cele sosite ulterior vor forma o parte din materia unui număr viitor al revistei.

Tot acum vede lumina tiparului și textul unei comunicări prezentate mai demult în cadrul „Colocviilor Putnei” (XIII, București, 7 martie 2013): Monah Timotei Tiron, *Mănăstirea Putna la mijlocul veacului al XVIII-lea: o imagine regăsită*⁷.

REDACȚIA

¹ Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

² Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

³ Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

⁴ Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

⁵ Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

⁶ Neparvenind Redacției în timp util, textul nu a mai putut fi inclus în acest număr al revistei.

⁷ Se publică aici cu un titlu modificat.

FIȘIER BIBLIOGRAFIC (X)

Ștefan ANDREESCU, *L'idea imperiale nei principati romeni. Una teoria e la sua critica*, în vol. *L'eredità di Traiano. La tradizione istituzionale romano-imperiale nella storia dello spazio romeno*, Atti del Convegno Internazionale di Studi, Bucurest, Istituto Italiano di Cultura – Accademia Romana, 6–7 giugno 2007, a cura di Alberto Castaldini, București, 2008, p. 167–174.

Cristina ANTON-MANEA, *Podoabele purtate în timpul lui Ștefan cel Mare*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 78–88.

Paraschiva-Victoria BATARIUC, *Catalogul colecției Romstorfer. Ceramica monumentală*, Suceava, 2008, 224 p., cu ilustrații color.

Eadem, *Ceramica de uz comun smălțuită și decorată descoperită la Mănăstirea Putna*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 109–176 + 284 foto.

Eadem, *Ceramica monumentală descoperită la Mănăstirea Putna*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 199–211 + 29 foto.

Monica BÎRĂ, Silviu BUBURUZAN, *Imaginea lui Ștefan cel Mare în cronicile turcești contemporane*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 108–121.

Faust BRĂDESCU, *Ștefan cel Mare (Stefanus Magnus), 1457–1504. Ultimul dintre cruciați*, în vol. *Cuvinte despre Ștefan cel Mare*, II, p. 79–174.

Gheorghe I. CANTACUZINO, Alexandru RĂDULESCU, *Considerații asupra ceramicii descoperite la Mănăstirea Putna în anul 1971*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 77–93 + 9 foto.

Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna, I, carte tipărită cu binecuvântarea Înalț Prea Sfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Sfânta Mănăstire Putna, 2007, 216 p. + planșe.

Stela CHEPTEA, Bobi APĂVĂLOAEI, *Biserica Sf. Gheorghe din Hârlău la începutul secolului al XX-lea*, în *Monumentul*, VIII, Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”, ediția a VIII-a, Iași, 2006, volum coordonat de Silviu Văcaru, Aurica Ichim și Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2007, p. 9–15.

Mihaela Elena CIOCOÎTEI, *Viziunea lui Dimitrie Cantemir despre monarhul din perioada Renașterii. Studiu de caz: Ștefan cel Mare*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 122–144.

Marian COMAN, *Terminologia statală medievală și rivalitatea moldo-muntenă (secolele XV–XVI)*, în vol. *Vocația istoriei. Prinos profesorului*

Șerban Papacostea, îngrijit de Ovidiu Cristea, Gheorghe Lazăr, Brăila, 2008, p. 407–422.

Florina Manuela CONSTANTIN, *Bibliografie referitoare la Ștefan cel Mare, anii 2003–2005*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 203–212.

Cuvinte despre Ștefan cel Mare, I, carte tipărită cu binecuvântarea Înalț Prea Sfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Sfânta Mănăstire Putna, 2007, 106 p.

Cuvinte despre Ștefan cel Mare, II, carte tipărită cu binecuvântarea Înalț Prea Sfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Sfânta Mănăstire Putna, 2007, 176 p.

Vasile M. DEMCIUC, *Pictura murală din nordul Moldovei – în apărarea dreptei credințe. Câteva considerații*, în vol. *Istorie și contemporaneitate. Profesorului Ion I. Solcanu la a 65-a aniversare*, coordonator Mihai Iacobescu, Iași, 2008, p. 80–90.

Florin DOBREI, *Ortodoxie și prozelitism latin în timpul păstoririi mitropolitului Ioan de Caffa al Transilvaniei*, în vol. *In memoriam - Eis μνήμων Alexandru Elian. Omagiere postumă a reputatului istoric și teolog, la zece ani de la trecerea sa în veșnicie (8 ianuarie 1998)*, îngrijit de pr. prof. V. V. Muntean, Timișoara, 2008, p. 361–375.

Mircea ELIADE, *Spiritul de cruciadă: Ioan Corvin și Ștefan cel Mare*, în vol. *Cuvinte despre Ștefan cel Mare*, II, p. 14–31.

Andrei EȘANU, Valentina EȘANU, *Bogdan al II-lea și Maria-Oltea – părinții lui Ștefan cel Mare și Sfânt*, Chișinău, 2007, 158 p.

Bogdan GAVRILEAN, *Reconstituirea digitală a primei decorații de la biserica „Sfântul Nicolae” – Popăuți, Botoșani*, în *Monumentul*, IX, Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”, ediția a IX-a, Iași, 2007, volum coordonat de Lucian-Valeriu Lefter și Aurica Ichim, Iași, 2008, p. 574–578.

Ierodiacon GHERASIM Putneanul, *Cuvânt de îngropare, ce să zice grecește epitaftion, vechiului Ștefan voievod al 5-le, domnul Țării Moldovii, cel ce s-au numit Mare, pentru marile vrednicii și vetejii ale sale*, în vol. *Cuvinte despre Ștefan cel Mare*, I, p. 19–53.

Ioana GRIGORESCU, *Cercetarea și restaurarea turnului tezaur de la Mănăstirea Putna*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 37–47 + 10 foto.

Eadem, *Repere de arhitectură în determinarea transformărilor bisericii de la Putna. Cercetări în vederea restaurării*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 57–75 + foto + planuri.

Bogdan-Alexandru HALIC, *Politica de securitate a Moldovei în epoca lui Ștefan cel Mare. Puncte de vedere*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 89–107.

Sorin IFTIMI, *O legendă lipsită de teme: „copiii din flori” ai lui Ștefan cel Mare*, în „Acta Bacoviensia. Anuarul Arhivelor Naționale Bacău”, II, 2007, p. 240–247.

N. IORGA, *Pomenirea lui Ștefan cel Mare*, carte tipărită cu binecuvântarea Înalț Prea Sfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Sfânta Mănăstire Putna, 2007, 102 p.

Mihai LAZĂR, *Quelques considérations concernant la fiscalité de l'époque d'Étienne le Grand*, în vol. *Istorie și contemporaneitate. Profesorului Ion I. Solcanu la a 65-a aniversare*, coordonator Mihai Iacobescu, Iași, 2008, p. 91–100.

Lucian-Valeriu LEFTER, *Boieri din familia lui Ștefan cel Mare*, în „Caietele Școlii Doctorale”, II, 2008, p. 25–34.

Idem, *Neamuri și înrudiri la boierii lui Ștefan cel Mare*, în **SMIM**, XXVII, 2009, p. 111–144.

Ion MAREȘ, *Biserica Sfântul Gheorghe (Mirăuți) din Suceava – prima catedrală mitropolitană a Moldovei*, Suceava, 2009, 198 p. text + 62 p. ilustrații.

Șerban V. MARIN, *Însemnări din jurnalul venețianului Marino Sanudo referitoare la ultimii ani de domnie ai lui Ștefan cel Mare. Ambasadele Moldovei la Veneția*, în „Archiva Moldaviae”, I, 2009, p. 79–91.

Mircea D. MATEI, *Câteva lămuriri*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 9–16.

Idem, Aurica ICHIM, *Câteva considerații pe baza rezultatelor cercetărilor arheologice de la biserica Sf. Nicolae – Dorohoi*, în *Monumentul*, VIII, *Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”*, ediția a VIII-a, Iași, 2006, volum coordonat de Silviu Văcaru, Aurica Ichim și Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2007, p. 21–25.

Mircea D. MATEI, Alexandru RĂDULESCU, Radu CIUCEANU, *Principalele probleme și rezultate ale cercetărilor arheologice a casei domnești de la Mănăstirea Putna*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 95–108 + foto + planuri.

Vlad MISCHEVCA, *Ștefan cel Mare – ctitor al Mănăstirii Zografu*, în „Tabor”, II, 2008, 4, p. 91–103.

Dan Ioan MUREȘAN, *De la nouvelle Rome à la troisième: la part des Principautés Roumaines dans la transmission de l'idée impériale*, în vol. *L'eredità di Traiano. La tradizione istituzionale romano-imperiale nella storia dello spazio romeno*, *Atti del Convegno Internazionale di Studi*, Bucarest, Istituto Italiano di Cultura – Accademia Romana, 6–7 giugno 2007, a cura di Alberto Castaldini, București, 2008, p. 123–166.

Idem, *Patriarhia ecumenică și Ștefan cel Mare. Drumul sinuos de la surse la interpretare*, în vol. *In memoriam - Εἰς μνήμην Alexandru Elian. Omagiere postumă a reputatului istoric și teolog, la zece ani de la trecerea sa în veșnicie (8 ianuarie 1998)*, îngrijit de pr. prof. V. V. Muntean, Timișoara, 2008, p. 87–180.

V. L. MYTS, *Каффа и Феодоро в XV веке. Контакты и конфликты*, Simferopol, 2009, 528 p.

Petre Ș. NĂSTUREL, *Qui sont les „Togtocomans” ?*, în vol. *Enjeux politiques, économiques et militaires en mer Noire (XIVe – XXIe siècles). Études à la mémoire de Mihail Guboglu*, sous la direction de Faruk Bilici, Ionel Câdea, Anca Popescu, Brăila, 2007, p. 105–108.

Manole NEAGOE, *Campania din 1467 și lupta de la Baia*, cu ediția critică și traducerea izvoarelor de Dan SLUȘANSCHI, București, 2007, 156 p.

Ion NESTOR, Gh. DIACONU, M. D. MATEI, T. MARTINOVICI, N. CONSTANTINESCU, Șt. OLTEANU, *Raport asupra săpăturilor din anul 1955 efectuate la Mănăstirea Putna (regiunea Suceava, raionul Rădăuți)*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 17–30 + 3 foto + planșe.

Ion NESTOR, Trifu MARTINOVICI, Mircea D. MATEI, Gh. DIACONU, Ștefan OLTEANU, Nicolae CONSTANTINESCU, *Șantierul arheologic Suceava, Mănăstirea Putna*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 31–36 + planșe.

Florentina NIȚU, *Societatea moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare și evoluțiile economice europene. Prețul satelor în a doua jumătate a secolului al XV-lea*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 30–41.

Ernest OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU, *Emisiuni monetare, circulație monetară și politică în Moldova domniei lui Ștefan cel Mare – observații pe marginea rolului emisiunilor monetare locale*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 48–77.

Dimitre ONCIUL, *La centenarul al IV-lea al morții lui Ștefan cel Mare*, în vol. *Cuvinte despre Ștefan cel Mare*, I, p. 78–104.

Șerban PAPACOSTEA, *Politica externă a lui Ștefan cel Mare: opțiunea polonă (1459–1472)*, în *SMIM*, XXV, 2007, p. 13–28.

Sándor PAPP, *Ștefan cel Mare, le roi Mattias et l'Empire ottoman*, în vol. *Enjeux politiques, économiques et militaires en mer Noire (XIVe – XXIe siècles). Études à la mémoire de Mihail Guboglu*, sous la direction de Faruk Bilici, Ionel Câdea, Anca Popescu, Brăila, 2007, p. 363–390.

Liviu PILAT, *Între Roma și Bizanț. Societate și putere în Moldova (secolele XIV–XVI)*, Iași, 2008, 604 p. + 15 planșe.

Idem, *Pelerinaje și penitenți în Moldova secolelor XIV–XV*, în vol. *Spectacolul public între tradiție și modernitate. Sărbători, ceremonialuri, pelerinaje și suplicii*, coordonatori: Constanța Vintilă-Ghițulescu și Mária Pakucs Willcocks, București, 2007, p. 233–248.

Florin PINTESCU, *Războiul moldo-polon din 1497. Opinii și interpretări*, în „Glasul Bucovinei”, XVI, 2009, 4 (64), p. 19–30.

Alexandru PÎNZAR, *O abordare grafică a studiului monedelor lui Ștefan III cel Mare*, I, în CN, XII–XIII, 2006–2007, p. 321–367.

Ioan-Aurel POP, Alexandru SIMON, *Moldova și celălalt Imperiu: preliminariile și consecințele **conspirației** lui Maximilian I de Habsburg și Ștefan cel Mare (1497)*, în vol. *Vocația istoriei. Prinos profesorului Șerban Papacostea*, îngrijit de Ovidiu Cristea, Gheorghe Lazăr, Brăila, 2008, p. 331–406.

Nicolae N. PUȘCAȘU, *Informare asupra săpăturilor de cercetare arheologică efectuate la Mănăstirea Putna în anii 1969–1970*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 49–56 + plan.

Idem, Voica Maria PUȘCAȘU, *Bisericile Mănăstirii Putna. Cercetările arheologice din anii 1969–1970*, în *Monumentul*, VIII, *Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”*, ediția a VIII-a, Iași, 2006, volum coordonat de Silviu Văcaru, Aurica Ichim și Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2007, p. 17–20.

Idem, *Bisericile Putnei. Cercetările arheologice din anii 1969–1970*, în vol. *Cercetări arheologice la Mănăstirea Putna*, I, p. 177–198 + tabele + 30 foto + planșe.

Alain RUZÉ, *Étienne le Grand, défenseur de la Chrétienté et „Athlète du Christ”*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 9–29.

Marina SABADOS, *Vechi icoane rusești la Mănăstirea Putna*, în *AT*, XIX, 2009, p. 109–116.

Alexandru SIMON, *Brancho's Son and the Wallachians: A Milanese Perspective on the Battle of Baia*, I, , în „Historical Yearbook”, VII, 2010, p. 87–100, și II, în „Historical Yearbook”, VI, 2009, p. 195–220.

Idem, *Chilia și Cetatea Albă în vara anului 1484. Noi documente din arhivele italiene*, în *SMIM*, XXVI, 2008, p. 177–196.

Idem, *Massimiliano I, Venezia e il problema ottomano (1493–1503)*, în vol. *L'Europa Centro-Orientale e la Penisola italiana: quattro secoli di rapporti e influssi intersorsi tra Stati e civiltà (1300–1700)*, a cura di Cristian Luca e Gianluca Masi, Brăila-Veneția, 2007, p. 91–110.

Idem, *Ștefan cel Mare și Matia Corvin. O coexistență medievală*, Cluj-Napoca, 2007, 663 p.

Idem, *Valahii la Baia. Regatul Ungariei, domnia Moldovei și Imperiul Otoman în 1467*, în *AHX*, XLVI, 2009, p. 127–150.

Tereza SINIGALIA, *Arta din Moldova din a doua jumătate a secolului al XIV-lea până la începutul secolului al XVI-lea în context european. Observații preliminare*, în *Monumentul*, IX, *Lucrările Simpozionului Național „Monumentul –*

Tradiție și viitor”, ediția a IX-a, Iași, 2007, volum coordonat de Lucian-Valeriu Lefter și Aurica Ichim, Iași, 2008, p. 13–42.

Eadem, *Decorația exterioară a bisericii Sf. Nicolae din Bălinești*, I, în *Monumentul*, IX, Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”, ediția a IX-a, Iași, 2007, volum coordonat de Lucian-Valeriu Lefter și Aurica Ichim, Iași, 2008, p. 579–594.

Șarolta SOLCAN, *Ștefan cel Mare – stăpân de domenii în Transilvania*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 42–47.

Carmen-Cecilia SOLOMONEA, *Intervenții asupra picturii murale din biserica Sfântul Nicolae Popăuți – Botoșani în perioada 1926–1927*, în *Monumentul*, VIII, Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”, ediția a VIII-a, Iași, 2006, volum coordonat de Silviu Văcaru, Aurica Ichim și Lucian-Valeriu Lefter, Iași, 2007, p. 185–199.

Eadem, *Prima decorație a bisericii „Sfântul Nicolae” din Popăuți – Botoșani. Concept și reconstituire digitală, date noi despre imaginea monumentului*, în *Monumentul*, IX, Lucrările Simpozionului Național „Monumentul – Tradiție și viitor”, ediția a IX-a, Iași, 2007, volum coordonat de Lucian-Valeriu Lefter și Aurica Ichim, Iași, 2008, p. 553–573.

Constantin A. STOIDE, *Legăturile dintre Moldova, Țara Românească și Transilvania la începutul secolului al XVI-lea*, în „Archiva Moldaviae”, I, 2009, p. 367–400.

Maria Magdalena SZÉKELY, *Isac, vistiernicul lui Ștefan cel Mare*, în vol. *Vocația istoriei. Prinos profesorului Șerban Papacostea*, îngrijit de Ovidiu Cristea, Gheorghe Lazăr, Brăila, 2008, p. 567–604.

Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii, coordonator Tudor Teoteoi, București, 2007, 216 p.

Ștefan ȘTEFĂNESCU, *Epoca ștefaniană – o epocă de afirmare a conștiinței europene a poporului român*, în vol. *In memoriam - Εἰς μνήμην Alexandru Elian. Omagiere postumă a reputatului istoric și teolog, la zece ani de la trecerea sa în veșnicie (8 ianuarie 1998)*, îngrijit de pr. prof. V. V. Muntean, Timișoara, 2008, p. 353–360.

Tudor TEOTEOI, *Ștefan cel Mare între tradiția bizantină și cea apuseană*, în vol. *Ștefan cel Mare și epoca sa. Culegere de studii*, p. 145–202.

Emil TURDEANU, *Ștefan cel Mare, 12 aprilie 1457 – 2 iulie 1504*, în vol. *Cuvinte despre Ștefan cel Mare*, II, p. 32–78.

A. D. XENOPOL, *Cuvântare festivă rostită la serbarea națională pe mormântul lui Ștefan cel Mare în 15 (27) august 1871*, în vol. *Cuvinte despre Ștefan cel Mare*, I, p. 54–77.

(Maria Magdalena Székely)